

Αναζήτηση εμπειρογνώμονα

Περιεχόμενο που παρέχεται από
Τσεχία

Τσεχία

I. Κατάλογοι και μητρώα πραγματογνωμόνων

Στην Τσεχική Δημοκρατία υπάρχει επίσημος κατάλογος πραγματογνωμόνων.

Σύμφωνα με το άρθρο 15 του νόμου αριθ. 254/2019 για τους πραγματογνώμονες, τα γραφεία πραγματογνωμόνων και τα ινστιτούτα πραγματογνωμόνων (στο εξής: νόμος για τους πραγματογνώμονες), ο οποίος τέθηκε σε εφαρμογή με το εκτελεστικό διάταγμα αριθ. 503/2020 του Υπουργείου Δικαιοσύνης, της 26ης Νοεμβρίου 2020, ο κατάλογος πραγματογνωμόνων είναι προσβάσιμος στο κοινό.

Ο κατάλογος πραγματογνωμόνων είναι διαθέσιμος [εδώ](#). Στον κατάλογο περιλαμβάνονται επίσης γραφεία και ινστιτούτα ειδικευμένα στην εκτέλεση εργασιών πραγματογνώμονα.

Το Υπουργείο Δικαιοσύνης είναι αρμόδιο για την τήρηση του καταλόγου πραγματογνωμόνων.

Σύμφωνα με το άρθρο 5 παράγραφος 1 του νόμου για τους πραγματογνώμονες, όπως τέθηκε σε εφαρμογή με το διάταγμα αριθ. 503/2020, οι πραγματογνώμονες πρέπει να πληρούν τα ακόλουθα κριτήρια για να συμπεριληφθούν στον κατάλογο. Πρέπει:

- να διαθέτουν έδρα, μόνιμη διαμονή, διεύθυνση επικοινωνίας ή, εφόσον πρόκειται για αλλοδαπό εγγεγραμμένο στην Τσεχική Δημοκρατία, κατοικία·
- να διαθέτουν το απαιτούμενο επίπεδο εκπαίδευσης (πανεπιστημιακή εκπαίδευση όπου είναι δυνατόν· διαφορετικά, το υψηλότερο εφικτό επίπεδο εκπαίδευσης)·
- να διαθέτουν τουλάχιστον πενταετή ενεργό επαγγελματική πείρα στο σχετικό πεδίο ή τον σχετικό τομέα·
- να έχουν λάβει πρόσθετη ειδική εκπαίδευση ή να διαθέτουν πιστοποιητικό επαγγελματικής επάρκειας (για τα πεδία και τους τομείς που απαριθμούνται στο παράρτημα 2 του εκτελεστικού διατάγματος αριθ. 505/2020)·
- να διαθέτουν πλήρη δικαιοπρακτική ικανότητα (πλήρη ικανότητα παράστασης ενώπιον δικαστηρίου)·
- να έχουν λευκό ποινικό μητρώο (να μην έχουν καταδικαστεί τελεσίδικα για ποινικό αδίκημα που τελέστηκε εκ προθέσεως ή εξ αμελείας σε σχέση με την άσκηση καθηκόντων πραγματογνώμονα ή την άσκηση επιχειρηματικής δραστηριότητας, εκτός εάν θεωρούνται μη καταδικασθέντες)·
- να διαθέτουν τα αναγκαία υλικά και τεχνικά μέσα και εξοπλισμό·
- να έχουν επιτύχει σε εισαγωγικές εξετάσεις που διοργανώνονται από το Υπουργείο Δικαιοσύνης·
- να μην τελούν υπό καθεστώς πτώχευσης·
- να μην έχει ανακληθεί η άδεια άσκησης δραστηριοτήτων πραγματογνώμονα κατά τα τελευταία 5 έτη για σοβαρές ή επανειλημμένες παραβάσεις των καθηκόντων του πραγματογνώμονα· και
- να μην έχει επιβληθεί πρόστιμο ύψους τουλάχιστον 100 000 CZK τα τελευταία 3 έτη για τα αδικήματα που απαριθμούνται στον νόμο για τους πραγματογνώμονες.

Για την άσκηση δραστηριοτήτων γραφείου ή ινστιτούτου πραγματογνωμόνων απαιτείται συμμόρφωση με τους ειδικούς όρους που προβλέπονται στα άρθρα 6 και 7 του νόμου για τους πραγματογνώμονες.

Οι πραγματογνώμονες πρέπει να ορκιστούν προκειμένου να εγγραφούν στο μητρώο. Ο όρκος είναι ο εξής:
«Υπόσχομαι ότι, κατά την άσκηση των καθηκόντων μου ως πραγματογνώμονα θα τηρώ τον νόμο, ότι θα εκτελώ τα καθήκοντα μου με αμεροληψία και ανεξαρτησία, ότι θα αξιοποιώ πλήρως όλες τις γνώσεις μου, θα μεριμνώ

για την περαιτέρω κατάρτισή μου και θα τηρώ εμπιστευτικά τα γεγονότα που θα περιέλθουν σε γνώση μου κατά την άσκηση των καθηκόντων μου ως πραγματογνώμονα».

Οι πραγματογνώμονες πρέπει να υποβάλουν αίτηση στο Υπουργείο Δικαιοσύνης προκειμένου να εγγραφούν στον κατάλογο.

Ωστόσο, δεν χρειάζεται να τηρούν κώδικα δεοντολογίας.

Ο πραγματογνώμονας μπορεί να διαγραφεί από τον κατάλογο σε μια από τις ακόλουθες περιπτώσεις:

- σε περίπτωση θανάτου ή, αν πρόκειται για γραφείο ή ινστιτούτο πραγματογνώμωνων, σε περίπτωση λύσης·
- σε περίπτωση ανακοίνωσης παύσης εργασιών πραγματογνώμονα·
- σε περίπτωση θέσης σε ισχύ απόφασης ανάκλησης της άδειας άσκησης δραστηριοτήτων πραγματογνώμονα.

Η λήξη ισχύος του δικαιώματος μετά την ανάκληση της άδειας του Υπουργείου διέπεται από το άρθρο 14 παράγραφος 1 του νόμου για τους πραγματογνώμονες. Η διάταξη αυτή εφαρμόζεται σε περιπτώσεις στις οποίες ένας πραγματογνώμονας δεν πληροί πλέον τις προϋποθέσεις για τον διορισμό του, δεν έχει υποβάλει απόδειξη σύναψης υποχρεωτικής ασφάλισης αστικής ευθύνης, δεν είναι σε θέση να εκτελέσει την εργασία του για μακρό χρονικό διάστημα για ιατρικούς, επαγγελματικούς ή άλλους σοβαρούς λόγους, είναι ανενεργός για άλλους λόγους (εκπόνηση λιγότερων από 3 εκθέσεων πραγματογνωμοσύνης κατά τα προηγούμενα 5 έτη) ή έχει προβεί σε σοβαρή ή διαρκή παραβίαση των υποχρεώσεων που ορίζονται στον νόμο για τους πραγματογνώμονες.

Ο κατάλογος πραγματογνώμωνων επικαιροποιείται τακτικά από το Υπουργείο Δικαιοσύνης.

Η εύρεση πραγματογνώμονα είναι δυνατή με τη χρήση του [εργαλείου αναζήτησης](#). Αυτό το εργαλείο αναζήτησης περιλαμβάνει όλους τους πραγματογνώμονες, τα γραφεία πραγματογνώμωνων και τα ινστιτούτα πραγματογνώμωνων.

Οι πραγματογνώμονες κατηγοριοποιούνται στον κατάλογο με βάση το πεδίο, τον τομέα και, κατά περίπτωση, την ειδίκευσή τους. Επί του παρόντος, στον νόμο για τους πραγματογνώμονες ορίζονται 52 βασικοί τομείς. Το παράρτημα 1 του εκτελεστικού διατάγματος 505/2020 περιλαμβάνει κατάλογο των τομέων πραγματογνωμοσύνης στους διάφορους επιστημονικούς κλάδους.

Οι πραγματογνώμονες οφείλουν να καταχωρίζουν ηλεκτρονικά τις λεπτομέρειες που αφορούν την άσκηση των καθηκόντων πραγματογνώμονα σε μητρώο εκθέσεων πραγματογνωμοσύνης, το οποίο είναι προσβάσιμο εξ αποστάσεως και τηρείται από το Υπουργείο Δικαιοσύνης.

II. Προσόντα των πραγματογνώμωνων

Ως πραγματογνώμονες μπορούν να οριστούν μόνο πρόσωπα που έχουν λάβει το απαιτούμενο επίπεδο κατάρτισης και έχουν αποκτήσει ενεργό επαγγελματική πείρα καθορισμένης ελάχιστης διάρκειας στο πεδίο ή στον τομέα ειδίκευσής τους. Για την άσκηση καθηκόντων πραγματογνώμονα δεν απαιτείται η συμμετοχή σε επαγγελματική οργάνωση πραγματογνώμωνων.

Ωστόσο, για την άσκηση καθηκόντων πραγματογνώμονα σε ορισμένα πεδία και τομείς —για παράδειγμα στον κατασκευαστικό τομέα— απαιτείται πιστοποίηση επαγγελματικής επάρκειας που εκδίδεται από νομίμως συσταθείσα επαγγελματική ένωση στην οποία η συμμετοχή είναι υποχρεωτική (σύμφωνα με το παράρτημα 2 του εκτελεστικού διατάγματος αριθ. 505/2020).

Οι πραγματογνώμονες οφείλουν να ανανεώνουν ή να διευρύνουν τις γνώσεις τους. Το Υπουργείο Δικαιοσύνης συμμετέχει στην κατάρτιση και την περαιτέρω επαγγελματική υποστήριξη των πραγματογνώμωνων.

III. Αμοιβή των πραγματογνώμωνων

Η αμοιβή των πραγματογνώμωνων καθορίζεται είτε βάσει σύμβασης με τον πελάτη που ζητεί την κατάρτιση έκθεσης πραγματογνωμοσύνης είτε βάσει του νόμου για τους πραγματογνώμονες και του εκτελεστικού διατάγματος αριθ. 504/2020 σχετικά με τις αμοιβές των πραγματογνώμωνων.

Υπάρχουν περιορισμοί όσον αφορά την αμοιβή των πραγματογνωμόνων. Συμβατική αμοιβή δεν επιτρέπεται εάν η έκθεση πραγματογνωμοσύνης ζητείται από δημόσια αρχή (π.χ. δικαστήριο ή διοικητική αρχή).

Εκτός από την αμοιβή, ο πραγματογνώμονας δικαιούται επιστροφή των εξόδων σε μετρητά και αποζημίωση για τον χρόνο που δαπανήθηκε, μεταξύ άλλων και για τη διενέργεια πραγματογνωμοσύνης σε τόπο διαφορετικό από την έδρα του πραγματογνώμονα.

Οι πραγματογνώμονες που διορίζονται από δικαστήριο μπορούν να λάβουν προκαταβολή.

Οι αμοιβές των πραγματογνωμόνων καταβάλλονται ως εξής:

Αστικές διαδικασίες

Οι αμοιβές των πραγματογνωμόνων περιλαμβάνονται στα δικαστικά έξοδα. Κάθε διάδικος βαρύνεται με τα έξοδα στα οποία υποβλήθηκε ο ίδιος και οι εκπρόσωποί του. Το δικαστήριο επιδικάζει στον πλήρως νικήσαντα σε συγκεκριμένη υπόθεση διάδικο το ποσό των εξόδων που πραγματοποίησε για την αποδοτική άσκηση ή υπεράσπιση του δικαιώματός του κατά του διαδίκου που ηττήθηκε. Εάν ένας διάδικος νικήσει μόνο εν μέρει, το δικαστήριο κατανέμει δίκαια το ποσό των εξόδων ή αποφαινεται ότι κανένας από τους διαδίκους δεν δικαιούται επιστροφή των εξόδων. Με βάση την έκβαση της διαδικασίας, το κράτος δικαιούται να λάβει από τους διαδίκους επιστροφή των εξόδων στα οποία υποβλήθηκε για τη διαδικασία, εκτός εάν αναμένεται ότι οι διάδικοι θα απαλλαγούν από τα δικαστικά έξοδα.

Ποινικές διαδικασίες

Τα έξοδα διεξαγωγής της ποινικής διαδικασίας, συμπεριλαμβανομένης της διαδικασίας εκτέλεσης της ποινής, βαρύνουν το κράτος. Εάν ο κατηγορούμενος κριθεί ένοχος με τελεσίδικη απόφαση, υποχρεούται να επιστρέψει στο κράτος ένα κατ' αποκοπή ποσό για την κάλυψη των εν λόγω εξόδων, συμπεριλαμβανομένων των περιπτώσεων στις οποίες είχε ζητηθεί έκθεση πραγματογνωμοσύνης στο πλαίσιο της διαδικασίας. Τα έξοδα που υπερβαίνουν το όριο αυτού του κατ' αποκοπή ποσού βαρύνουν εξ ολοκλήρου το κράτος. Εκτός από ορισμένες εξαιρετικές περιπτώσεις, το κράτος βαρύνεται μόνο με τα έξοδα των εκθέσεων πραγματογνωμοσύνης που καταρτίστηκαν κατόπιν αιτήματός του.

IV. Ευθύνη των πραγματογνωμόνων

Οι πραγματογνώμονες υπέχουν ευθύνη βάσει του νόμου για τους πραγματογνώμονες για αδικήματα που διέπραξαν (άρθρο 39) ή για ενδεχόμενη διάπραξη του ποινικού αδικήματος της ψευδορκίας και ψευδούς πραγματογνωμοσύνης, εάν η πραγματογνωμοσύνη ήταν ψευδής, παραποιημένη σε μεγάλο βαθμό ή ελλιπής (άρθρο 346 του νόμου αριθ. 40/2009, Ποινικός Κώδικας).

Ο νόμος για τους πραγματογνώμονες προβλέπει επίσης ειδική αστική ευθύνη των πραγματογνωμόνων. Οι πραγματογνώμονες υποχρεούνται σε αποζημίωση για κάθε ζημία που προκαλούν στο πλαίσιο της άσκησης των καθηκόντων πραγματογνώμονα. Ωστόσο, οι πραγματογνώμονες απαλλάσσονται από την ευθύνη εάν αποδείξουν ότι δεν θα μπορούσαν να είχαν αποτρέψει τη ζημία ακόμη και αν κατέβαλλαν κάθε δυνατή προσπάθεια που θα μπορούσε να απαιτηθεί από αυτούς.

Η ευθύνη του πραγματογνώμονα δεν υπόκειται σε ανώτατο όριο βάσει του νόμου.

Η υποχρεωτική ασφάλιση του πραγματογνώμονα συμβάλλει στην κάλυψη της ευθύνης του για ζημία που προκαλείται κατά την άσκηση των καθηκόντων του ως πραγματογνώμονα.

V. Περαιτέρω πληροφορίες σχετικά με τις διαδικασίες πραγματογνωμοσύνης

Η βασική νομοθεσία που διέπει την άσκηση των καθηκόντων πραγματογνώμονα στην Τσεχική Δημοκρατία είναι ο νόμος αριθ. 254/2019 για τους πραγματογνώμονες, τα γραφεία πραγματογνωμόνων και τα ινστιτούτα πραγματογνωμόνων, ο νόμος αριθ. 99/1963 (κώδικας πολιτικής δικονομίας), ο νόμος αριθ. 141/1961 για τις ποινικές διαδικασίες (κώδικας ποινικής δικονομίας) και ο νόμος αριθ. 500/2004 (κώδικας διοικητικής

δικονομίας).

Οι γενικοί κανόνες για τον διορισμό πραγματογνώμονα από τις δημόσιες αρχές για τις διαδικασίες ενώπιον αστικών, ποινικών και διοικητικών δικαστηρίων είναι παρόμοιοι.

Ο τίτλος «πραγματογνώμονας», «γραφείο πραγματογνομόνων» και «ινστιτούτο πραγματογνομόνων» μπορεί να χρησιμοποιείται μόνο από εξουσιοδοτημένα πρόσωπα.

Το νομικό σύστημα της Τσεχικής Δημοκρατίας δεν κάνει διάκριση μεταξύ διοριζόμενων από το δικαστήριο πραγματογνομόνων, τεχνικών πραγματογνομόνων, νομικών πραγματογνομόνων ή οποιουδήποτε άλλου είδους πραγματογνομόνων.

Ο συνολικός αριθμός των πραγματογνομόνων που είναι εγγεγραμμένοι στον κατάλογο πραγματογνομόνων είναι περίπου 6 000.

1. Διορισμός πραγματογνομόνων

Οι πραγματογνώμονες μπορούν να διοριστούν από δικαστήριο, άλλη δημόσια αρχή ή από τους διαδίκους.

Στις αστικές και διοικητικές δικαστικές διαδικασίες, δεν είναι δυνατός ο διορισμός πραγματογνώμονα πριν από την έναρξη της δίκης.

Στις ποινικές διαδικασίες, το άρθρο 105 παράγραφος 1 του κώδικα ποινικής δικονομίας ορίζει τα εξής: «Εάν για τη διευκρίνιση των κρίσιμων για την ποινική διαδικασία γεγονότων απαιτούνται γνώσεις πραγματογνώμονα, η αρχή που διεξάγει την ποινική διαδικασία ζητεί τη γνώμη επαγγελματία. Εάν, λόγω της πολυπλοκότητας του υπό εξέταση ζητήματος, η διαδικασία αυτή δεν αρκεί, διορίζεται πραγματογνώμονας από την αρχή που διεξάγει την ποινική διαδικασία. Στο πλαίσιο προδικαστικής διαδικασίας, ο πραγματογνώμονας διορίζεται από την αρχή (για παράδειγμα, από αστυνομικό ή εισαγγελέα) που διεξάγει την ποινική διαδικασία, και θεωρεί ότι η πραγματογνωμοσύνη είναι απαραίτητη για την έκδοση της απόφασης· διαφορετικά, ο πραγματογνώμονας διορίζεται από τον εισαγγελέα, σε περίπτωση αναπομπής της υπόθεσης για περαιτέρω διερεύνηση, ή από τον προεδρεύοντα δικαστή σε δικαστικές διαδικασίες. Ο κατηγορούμενος και, στην περίπτωση δικαστικών διαδικασιών, ο εισαγγελέας, ειδοποιούνται για τον διορισμό πραγματογνώμονα. Άλλα πρόσωπα ειδοποιούνται για τον διορισμό πραγματογνώμονα εάν κριθεί απαραίτητο να προβούν σε κάποια ενέργεια ή να διευκολύνουν τον πραγματογνώμονα στη διεξαγωγή της διαδικασίας πραγματογνωμοσύνης, για παράδειγμα να τον διευκολύνουν να αποκτήσει πρόσβαση σε συγκεκριμένο τόπο.».

1α. Διορισμός από το δικαστήριο

Το δικαστήριο μπορεί να διορίσει πραγματογνώμονες για την αξιολόγηση ειδικών πραγματικών ζητημάτων που απαιτείται σε μια συγκεκριμένη υπόθεση. Υπάρχουν επίσης υποθέσεις αστικού και ποινικού δικαίου στις οποίες ο διορισμός πραγματογνώμονα είναι υποχρεωτικός (ορισμένες περιπτώσεις προκύπτουν επίσης από τη νομολογία). Πραγματογνώμονες μπορούν να διοριστούν στο πλαίσιο προκαταρκτικής ή προδικαστικής διαδικασίας.

Το άρθρο 105 παράγραφος 1 του νόμου αριθ. 141/1961 για τις ποινικές διαδικασίες (κώδικας ποινικής δικονομίας) ορίζει τα εξής: «Εάν για τη διευκρίνιση των κρίσιμων για την ποινική διαδικασία γεγονότων απαιτούνται γνώσεις πραγματογνώμονα, η αρχή που διεξάγει την ποινική διαδικασία ζητεί τη γνώμη επαγγελματία. Εάν, λόγω της πολυπλοκότητας του υπό εξέταση ζητήματος, η διαδικασία αυτή δεν αρκεί, διορίζεται πραγματογνώμονας από την αρχή που διεξάγει την ποινική διαδικασία.».

Δεν υπάρχουν θεμελιώδεις διαφορές όσον αφορά τον διορισμό πραγματογνομόνων σε διαδικασίες ενώπιον αστικών, ποινικών και διοικητικών δικαστηρίων.

Οι πραγματογνώμονες έχουν νομική υποχρέωση να δηλώσουν κάθε τυχόν σύγκρουση συμφερόντων.

Σε υποθέσεις στις οποίες οι πραγματογνώμονες διορίζονται από δικαστήριο, το δικαστήριο πρέπει να τους επιλέξει από τον κατάλογο πραγματογνομόνων. Εάν δεν το απαγορεύουν οι περιστάσεις, διορίζονται πραγματογνώμονες που διαθέτουν έδρα ή διεύθυνση επικοινωνίας στην περιφέρεια όπου βρίσκεται η κύρια ή δευτερεύουσα έδρα του περιφερειακού δικαστηρίου. Εάν στον κατάλογο δεν υπάρχουν πραγματογνώμονες ή εάν

κανένας εγγεγραμμένος πραγματογνώμονας δεν είναι σε θέση να συντάξει την έκθεση, το δικαστήριο μπορεί κατ' εξαίρεση να διορίσει πρόσωπο που δεν περιλαμβάνεται στον κατάλογο των πραγματογνώμωνων —«*ad hoc* διορισμένος από το δικαστήριο πραγματογνώμονας» (άρθρο 26 του νόμου για τους πραγματογνώμονες)— για τη σύνταξη της έκθεσης πραγματογνωμοσύνης.

1β. Διορισμός από τους διαδίκους

Οι διάδικοι μπορούν να διορίσουν πραγματογνώμονα όποτε το θελήσουν. Η έκθεση πραγματογνωμοσύνης που καταρτίζεται από πραγματογνώμονα (εγγεγραμμένο στον εθνικό κατάλογο πραγματογνώμωνων) που έχει διοριστεί από διάδικο έχει την ίδια ισχύ με την έκθεση που καταρτίζεται από πραγματογνώμονα που έχει διοριστεί από το δικαστήριο. Ωστόσο, η εν λόγω έκθεση πρέπει να περιλαμβάνει δήλωση του πραγματογνώμονα ότι γνωρίζει τις συνέπειες της συνειδητής υποβολής ψευδούς πραγματογνωμοσύνης (άρθρο 127α του κώδικα πολιτικής δικονομίας· άρθρο 110α του κώδικα ποινικής δικονομίας).

Οι διάδικοι δεν είναι υποχρεωμένοι να ακολουθήσουν συγκεκριμένη διαδικασία για τον διορισμό πραγματογνώμονα. Ωστόσο, η πραγματογνωμοσύνη πρέπει να αναφέρει αν ο πραγματογνώμονας αμείβεται βάσει σύμβασης και η αμοιβή αυτή δεν πρέπει να εξαρτάται από το αποτέλεσμα της εργασίας του πραγματογνώμονα.

Δεν είναι δυνατός ο διορισμός του ίδιου πραγματογνώμονα από αμφότερους τους διαδίκους για την ίδια διαδικασία.

Το δικαστήριο δεν μπορεί να διατάξει τον από κοινού διορισμό του ίδιου πραγματογνώμονα από αμφότερους τους διαδίκους (π.χ. σε υποθέσεις χαμηλής αξίας ή σε ταχείες διαδικασίες) αντί του διορισμού διαφορετικού πραγματογνώμονα για τον καθένα.

Οι διάδικοι πρέπει να παρέχουν αναλυτικές οδηγίες στον πραγματογνώμονα και ερωτήματα στα οποία θα πρέπει να απαντήσει.

2. Διαδικασία

2α. Αστικές διαδικασίες

Εάν το δικαστήριο έχει αμφιβολίες ως προς την ορθότητα της πραγματογνωμοσύνης ή εάν η έκθεση είναι ασαφής ή ελλιπής, ο πραγματογνώμονας πρέπει να κληθεί να παράσχει διευκρινίσεις ή περαιτέρω πληροφορίες. Εάν αυτό δεν συμβεί, το δικαστήριο θα αναθέσει σε άλλον πραγματογνώμονα να εξετάσει την έκθεση του πραγματογνώμονα. Οι πραγματογνώμονες συνήθως εξετάζονται στο πλαίσιο κατ' αντιπαράσταση εξέτασης κατά τη διάρκεια της δίκης.

Ο δικαστής δεν δεσμεύεται ποτέ από τη γνώμη του πραγματογνώμονα. Η έκθεση πραγματογνωμοσύνης έχει την ίδια αποδεικτική ισχύ με τα λοιπά αποδεικτικά στοιχεία, και ο δικαστής είναι υποχρεωμένος να την αξιολογήσει αντικειμενικά και στο πλαίσιο των άλλων στοιχείων. Δεν υπάρχει τεκμήριο ορθότητας της έκθεσης πραγματογνώμονα ο οποίος έχει διοριστεί από το δικαστήριο. Η έκθεση που καταρτίζεται από πραγματογνώμονα που έχει διοριστεί από διάδικο έχει την ίδια ισχύ με την έκθεση που καταρτίζεται από πραγματογνώμονα που έχει διοριστεί από το δικαστήριο.

Οι διάδικοι μπορούν να διατυπώσουν αντιρρήσεις κατά της έκθεσης πραγματογνωμοσύνης.

Δεν υπάρχει διαδικασία που να προβλέπει συνεδρίαση των πραγματογνώμωνων πριν από τη δίκη ή την κατ' αντιπαράσταση εξέτασή τους πριν από αυτήν προκειμένου να αποσαφηνιστούν τα σχετικά ζητήματα και να κατανοήσει το δικαστήριο τις διιστάμενες απόψεις. Οι πραγματογνώμονες μπορούν να έρχονται σε επαφή με τους διαδίκους κατά τη διάρκεια της διαδικασίας, αλλά δεν μπορούν να υποβάλουν έκθεση εάν υπάρχουν αμφιβολίες ως προς την αμεροληψία τους.

Μόλις ο πραγματογνώμονας λάβει γνώση γεγονότων που συνεπάγονται την εξαίρεσή του, πρέπει να ενημερώσει τον διάδικο που ζήτησε την έκθεση· η ίδια υποχρέωση ισχύει και για τους λοιπούς διαδίκους. Η απόφαση για την εξαίρεση πραγματογνώμονα λαμβάνεται από την αρχή που τον διόρισε.

Οι διάδικοι οφείλουν να συνεργάζονται με τους πραγματογνώμονες. Σε ορισμένες περιπτώσεις, οι διάδικοι

καλούνται να εξεταστούν από τον πραγματογνώμονα ή να απαντήσουν στις ερωτήσεις του.

Ειδικότερα, οι πραγματογνώμονες δεν υποχρεούνται να πραγματοποιούν συναντήσεις με τους διαδίκους για να συγκεντρώσουν τις παρατηρήσεις τους.

1. Έκθεση πραγματογνωμοσύνης

Η έκθεση πραγματογνωμοσύνης πρέπει να είναι πλήρης, αληθής και επαληθεύσιμη. Οι τυπικές προϋποθέσεις για την κατάρτιση έκθεσης πραγματογνωμοσύνης καθορίζονται στα άρθρα 27 και 28 του νόμου για τους πραγματογνώμονες και στο εκτελεστικό διάταγμα αριθ. 503/2020.

Απαιτούμενα στοιχεία της έκθεσης πραγματογνωμοσύνης:

- Σελίδα στην οποία αναγράφεται ο τίτλος
- Εντολή
- Κατάλογος πηγών
- Πορίσματα
- Γνώμη
- Επαρκώς αναλυτική αιτιολόγηση ώστε να καταστεί δυνατή η επαλήθευση
- Συμπέρασμα
- Παραρτήματα
- Ρήτρα πραγματογνώμονα
- Σφραγίδα του πραγματογνώμονα
- Υπογραφή (εγκεκριμένη ηλεκτρονική υπογραφή για έκθεση σε ηλεκτρονική μορφή)

Οι πραγματογνώμονες δεν υποχρεούνται να υποβάλουν προκαταρκτική έκθεση.

Στις εκθέσεις τους, οι πραγματογνώμονες δεν υποχρεούνται να εξετάζουν τα επιχειρήματα των διαδίκων πέραν των ορίων της εντολής του δικαστηρίου.

Οι πραγματογνώμονες υποχρεούνται να εκτελούν το έργο τους αυτοπροσώπως και μόνο στο πεδίο, τον τομέα και, κατά περίπτωση, την ειδικευση για την οποία είναι εξουσιοδοτημένοι, με τη δέουσα επιμέλεια, κατά τρόπο ανεξάρτητο και αμερόληπτο, και εντός της συμφωνηθείσας ή καθορισμένης προθεσμίας. Οι πραγματογνώμονες μπορούν, με τη σύμφωνη γνώμη του αιτούντος την έκθεση, να διορίσουν σύμβουλο για την εξέταση δευτερευόντων ζητημάτων.

Οι πραγματογνώμονες πρέπει να εκτελούν το έργο τους με εχεμύθεια.

Οι πραγματογνώμονες μπορούν να αρνηθούν να υποβάλουν έκθεση μόνο για τους λόγους που προβλέπονται στον νόμο (άρθρο 19 του νόμου για τους πραγματογνώμονες).

Οι πραγματογνώμονες υποβάλλουν την έκθεσή τους γραπτώς. Ο νόμος επιτρέπει την υποβολή έκθεσης πραγματογνωμοσύνης σε ηλεκτρονική μορφή ή προφορικά, εφόσον συμφωνεί ο διάδικος που ζήτησε την έκθεση.

Μπορεί να ζητηθεί από τους πραγματογνώμονες να επιβεβαιώσουν, να συμπληρώσουν ή να εξηγήσουν τη γνώμη τους ενώπιον του δικαστηρίου.

2. Ακροαματική διαδικασία

Οι πραγματογνώμονες πρέπει να παρίστανται στην προκαταρκτική συζήτηση εάν κλητευθούν από το δικαστήριο.

Πρέπει επίσης να παρίστανται κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση προκειμένου να απαντήσουν σε ερωτήσεις του δικαστηρίου και των διαδίκων όταν κληθούν να το πράξουν.

Οι πραγματογνώμονες συνήθως εξετάζονται κατ' αντιπαράσταση κατά τη διάρκεια της δίκης.

Οι πληροφορίες που παρουσιάζονται στην παρούσα ενότητα συγκεντρώθηκαν στο πλαίσιο του έργου «Εξεύρεση πραγματογνώμονα» από σημεία επαφής σε διάφορες χώρες που επιλέχθηκαν από το Ευρωπαϊκό Ίδρυμα

■ Τελευταία επικαιροποίηση: 08/09/2023

Την έκδοση αυτής της σελίδας στην εθνική γλώσσα διαχειρίζεται το εκάστοτε κράτος μέλος. Οι μεταφράσεις έχουν γίνει από την αρμόδια υπηρεσία της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Οι τυχόν αλλαγές που επιφέρει η αρμόδια εθνική αρχή στο πρωτότυπο ενδέχεται να μην έχουν περιληφθεί ακόμα στις μεταφράσεις. Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή δεν αναλαμβάνει καμία ευθύνη όσον αφορά τις πληροφορίες ή τα στοιχεία που περιλαμβάνονται ή για τα οποία γίνεται λόγος στο παρόν έγγραφο. Βλ. την ανακοίνωση νομικού περιεχομένου για τους κανόνες πνευματικής ιδιοκτησίας που ισχύουν στο κράτος μέλος που είναι αρμόδιο για την παρούσα σελίδα.